

© Copyright 2011 Uitgeverij Lambo bv Arnhem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een automatisch gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, digitaal door fotokopieën of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Charles Darwin

Charles Darwin benaderde de natuur op een wetenschappelijke manier. Hij deed nauwkeurig en encyclopedisch onderzoek op grond waarvan hij zijn evolutietheorie opstelde. In de 19^e eeuw schreef Darwin zijn *On the Origin of Species by Means of Natural Selection* (1859). Zijn hypothese hierin was dat de verschillende soorten in de natuur veranderlijk zijn en allemaal aan elkaar verwant. De gedachte dat de mens van de aap afstamde - althans zo werd Darwin uitgelegd - was voor velen een gruwel. Volgens velen tarte het boek de bijbelse stellingen over het ontstaan van de aarde en het leven op aarde. Zijn ontdekking verdeelde zijn tijdgenoten dus in twee kampen. De beroemdste confrontatie tussen voor- en tegenstanders vond plaats in 1860 tussen de bisschop van Oxford en Thomas Huxley, bijgenaamd de bulldog van Darwin. De bisschop vroeg Huxley of hij via zijn grootvader of via zijn grootmoeder van de

aap afstamde. Huxley antwoordde dat hij zich er niet voor schaamde dat hij een aap als voorouder had, maar dat hij zich zou schamen om verbonden te zijn met een man die zijn grote gaven gebruikte om de waarheid te verduisteren.

Maar Darwin rept in *On the Origin of Species* nog met geen woord over de mens. Hij maakte duidelijk dat elke, organische levensvorm zich steeds zal aanpassen aan veranderde levensomstandigheden. Zoniet, dan sterft hij uit. Pas veel later, in 1871 schreef Darwin *The Descent of Man and Selection in Relation to Sex*. Daarin beargumenteerde hij dat de mens uit de hogere primaten is geëvolueerd.

Opmerkelijk is dat de theorieën van Darwin in veel natuurgodsdiensten terug te vinden zijn. Volgens de Griekse filosoof Anaximanders (622-547 v.C.) was de aarde aanvankelijk helemaal vloeibaar. Naarmate ze opdroogde en er modder ontstond, namen de kansen op leven toe. In de modderpoelen ontstonden kleine organismen die langzaam evolueerden tot complexe waterdieren. Deze kropen het land op en pasten zich aan hun nieuwe omgeving aan. Uiteindelijk ontwikkelden zij zich tot mensen. Anaximanders was natuurlijk, net als wij, kind van zijn tijd, en was in zijn zienswijze niet uniek.

Dat de theorie van Darwin over natuurlijke selectie en aanpassing wetenschappelijk is onderbouwd, maar niet voor alles een verklaring kan bieden, wordt door de meeste biologen aanvaard. Naast de evolutietheorie zijn er nog vele andere die het ontstaan van het heelal en de mens verklaren. Eén daarvan is die van het *intelligent design*, een

creationistisch theorie die - vanwege de complexiteit van het leven - ruimte laat voor een bovennatuurlijk ontwerp of oorzaak. Bij het *intelligent design* ontbreekt de wetenschappelijke onderbouwing. Een bovennatuurlijk gegeven is in de wetenschap niet toelaatbaar omdat er dan voorbijgegaan wordt aan bewijs, iets wat kenmerkend is voor wetenschap.